

Ontvangen: 20 maart 2025

2025-009--

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Rijksuniversiteit Groningen
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 72
9700 AB GRONINGEN

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
51275326

Bijlagen
1

Datum 20 maart 2025
Betreft Spatial Planning and Design Wijziging RIO-indeling en
bekostigingsniveau

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzenddatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Geacht bestuur,

Met de brief van 22 januari 2025, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 22 januari 2025, hebt u mij verzocht de indeling van de wo-bacheloropleiding Spatial Planning and Design in de Registratie instellingen en opleidingen (Rio, voorheen Croho) te wijzigen van het onderdeel Gedrag & Maatschappij naar het onderdeel Techniek en het bekostigingsniveau naar hoog te wijzigen.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 20 februari 2025, kenmerk 2025-009, negatief geadviseerd over uw verzoek. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij als bijlage aan.

Besluit Rio-indeling

Ik heb besloten niet in te stemmen met uw verzoek. Gevolg hiervan is dat de wo-bacheloropleiding Spatial Planning and Design de huidige indeling (te weten: onderdeel Gedrag en Maatschappij) en het huidige bekostigingsniveau in het Rio behoudt.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2, derde lid, in samenhang met artikel 6.13 van de WHW. Voorts is mijn brief 'Wijzigingen in herziene Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs' aan de instellingen voor hoger onderwijs van 12 juni 2023 leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Voor de nadere motivering bij het besluit verwijs ik u naar het genoemde advies van de CDHO.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, NVAO, de Inspectie van het Onderwijs en UNL.

Onze referentie
51275326

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. E.E.W. Bruins
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Postadres CDHO
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres CDHO
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Onderwerp	Kenmerk CDHO	Kenmerk aanvrager
Wijziging RIO-indeling en bekostigingsniveau Rijksuniversiteit Groningen Voltijd wo bachelor Spatial Planning and Design	2025-009	US2500453
		Datum 20 februari 2025

Geachte heer Bruins,

Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: de commissie) over het verzoek van de Rijksuniversiteit Groningen om de wo bachelor Spatial Planning and Design te verplaatsen naar het RIO-onderdeel Techniek en het bekostigingsniveau naar hoog te wijzigen (brief van 22 januari 2025 met kenmerk US2500453). De commissie heeft het dossier voor deze aanvraag op 22 januari ontvangen.

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 lid 3 in samenhang met artikel 6.13 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en de Algemene wet bestuursrecht. Verder heeft de brief ‘Wijzigingen in herziene Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs’ van 12 juni 2023 voor de commissie als leidraad gediend.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om *negatief* te besluiten op het verzoek van de Rijksuniversiteit Groningen om de wo bachelor Spatial Planning and Design te verplaatsen naar het RIO-onderdeel ‘Techniek’ en het bekostigingsniveau naar ‘hoog’ te wijzigen.

1. Omschrijving van de aanvraag

De aanvrager biedt de Engelstalige wo bachelor Spatial Planning and Design aan in de gemeente Groningen. Het betreft een opleiding van 180 studiepunten die in voltijd wordt aangeboden. De opleiding is momenteel opgenomen in het RIO-onderdeel ‘Gedrag en maatschappij’. Verder is de

opleiding momenteel ingedeeld op het bekostigingsniveau 'laag'.

De aanvrager heeft gelijktijdig een vergelijkbare aanvraag tot wijziging van de RIO-indeling en het bekostigingsniveau ingediend voor de wo master Environmental and Infrastructure Planning (2025-008). In deze aanvragen wordt een identieke argumentatie gebruikt. De aanvragen zijn in samenhang beoordeeld.

De opleiding is gericht op ruimtelijke vraagstukken die worden verbonden met oplossingsgerichte interventies. Studenten leren zowel het begrip van de ruimte (technisch) als van de besluitvormende processen (bestuurskundig). Het gaat hier met name om ontwerp en inrichting van de gebouwde omgeving op verschillende schalen (wijk, stad, regionaal) met bijhorende duurzaamheids- en sociale vraagstukken. Het programma is opgebouwd uit vijf leerlijnen: (1) ruimtelijk ontwerpen, (2) ruimtelijke planning, (3) water, infrastructuur en milieu, (4) onderzoek en (5) geografie.

De opleiding is toegankelijk voor studenten met een vwo-diploma met minstens wiskunde A of voor studenten met een hbo-propedeuse met wiskunde A en Engels op vwo-niveau.

De aanvrager heeft aangegeven dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding onder meer de wo master Environmental and Infrastructure Planning als vervolgopleiding kunnen volgen. Afgestudeerden daarvan komen terecht in zowel de publieke als private sector. Zij werken bij overheden als beleidsadviseurs op het gebied van ruimtelijke ordening, transport of waterbeheer. Daarnaast werken ze als projectmanagers bij ingenieursbureaus.

2. Analyse verwant aanbod

De aanvrager vindt de volgende wo bachelors "verwant" aan de onderhavige opleiding:

1. Sociale Geografie en Planologie (aangeboden door twee instellingen¹)
2. Geografie, Planologie en Milieu (aangeboden door één instelling)
3. Bouwkunde (aangeboden door twee instellingen)
4. Landschapsarchitectuur en ruimtelijke planning (aangeboden door één instelling)

De aanvrager vindt verder de hbo bachelor Built Environment "verwant" aan de onderhavige opleiding.

De commissie begrijpt de term "verwant" als vergelijkbaar met de door de commissie gebruikte term "sterk verwant".

De commissie vindt de volgende wo bachelors sterk verwant aan de onderhavige opleiding:

1. Sociale Geografie en Planologie (aangeboden door twee instellingen)
2. Geografie, Planologie en Milieu (aangeboden door één instelling)

De commissie vindt daarnaast de volgende wo bachelors zijdelings verwant aan de onderhavige opleiding:

1. Bouwkunde (aangeboden door twee instellingen)
2. Landschapsarchitectuur en ruimtelijke planning (aangeboden door één instelling)

¹ Waar de commissie spreekt over "instelling", wordt "bekostigde instelling" bedoeld.

De commissie vindt deze opleidingen zijdelings verwant omdat zij inhoudelijk ten dele overlappen maar de onderhavige opleiding komt slechts ten dele overeen met die van deze opleidingen. Afgestudeerden van deze opleidingen komen ook voor andere vervolgoopleidingen en andere beroepen in aanmerking.

De commissie vindt verder de hbo bachelor Built Environment niet verwant aan de onderhavige opleiding omdat hbo bachelors en wo bachelors niet verwant zijn in de zin van de Regeling.

De sterk verwante opleidingen zijn ingedeeld in het RIO-onderdeel Gedrag en maatschappij en de zijdelings verwante opleidingen zijn ingedeeld in de RIO-onderdelen Techniek en Landbouw en natuurlijke omgeving (zie Bijlage 1).

3. Onderbouwing wijziging RIO-indeling

De aanvrager doet een verzoek om de RIO-indeling van de onderhavige opleiding te wijzigen van Gedrag en maatschappij naar Techniek op grond van (1) het verschuiven van het zwaartepunt van de opleiding en (2) omdat studenten steeds vaker beroepen kiezen in de technische sector.

De aanvrager stelt dat de inhoud van de onderhavige opleiding is verschoven naar een curriculum waar ontwerp van de ruimtelijke omgeving centraal staat. Door deze ontwikkeling is de opleiding inmiddels een rol gaan spelen in het sectorplan "Techniek 2" en is deze aangesloten bij het Groningen Engineering Center (GEC) en het overleg met "4TU.Built Environment".

De sectorplancommissie Bèta en Techniek geeft in een steunbetuiging² aan dat het accent van de opleiding ligt op het werken met geo-informatie en het ontwikkelen van technische vaardigheden in de milieutechniek, civiele techniek en bouwkunde. Studenten worden daarbij technisch analytisch opgeleid bij het maken van ruimtelijk ontwerpen. Verder geeft de sectorplancommissie aan dat de vorm van het onderwijs intensief is vanwege het systematisch analyseren van gebieden en planningsproblemen, ontwerptechnieken en geografische analysetechnieken. De Sectorplancommissie geeft aan dat deze activiteiten aansluiten bij het onderdeel 'ontwerpde ingenieurswetenschappen' uit sectorplan Techniek II. Ten slotte wordt er in deze steunbetuiging aangegeven dat de opleiding bij de oprichting al een technisch karakter had als bachelor Technische Planologie.

De commissie onderkent dat de kennis van milieutechniek, civiele techniek en ruimtelijk ontwerpen van belang zijn voor het vakgebied planologie. De commissie merkt op dat de andere planologische opleidingen die in het RIO-onderdeel Gedrag en maatschappij zijn ingedeeld ook deze elementen bevatten. Dit rechtvaardigt dus niet een wijziging van de RIO-indeling. Verder vindt de commissie dat deelname aan het sectorplan niet maakt dat de opleiding in het RIO-onderdeel Techniek hoort, aangezien hier ook opleidingen uit het RIO-onderdeel Landbouw en natuurlijke omgeving in zijn opgenomen. Ten slotte stelt de commissie vast dat de RIO-indeling van opleidingen wordt bepaald op grond van de inhoud van de opleiding en dat de inhoud van de onderhavige opleiding te divers is om te constateren dat indeling in het RIO-onderdeel 'Techniek' passend is.

De aanvrager refereert ook aan een steunbetuiging van het College van Rijksbouwmeester en Rijksadviseurs³. Uit de steunbetuiging blijkt een behoefte aan ontwerpgerichte ruimtelijke

² Bijlage 1 van het dossier.

³ Bijlage 2 van het dossier.

professionals. Daarnaast wordt er gesteld dat met de verschuiving van de inhoud van de opleiding de opleiding een goede aanvulling is op het bestaande aanbod aan stedenbouwkundige- en landschapsarchitectuur opleidingen. Het College van Rijksbouwmeester en Rijksadviseurs geeft aan dat met een RIO-wijziging de opleiding in een passende categorie komt waar ook andere ruimtelijke ontwerp opleidingen zijn ingedeeld. Hierdoor zou de faculteit in staat zijn om de opleiding te blijven vernieuwen en aan te passen aan actuele ontwikkelingen.

De commissie heeft hierboven de verwantschap met andere opleidingen behandeld en vastgesteld dat de sterk verwante opleidingen zijn ingedeeld in Gedrag en Maatschappij. De onderhavige opleiding wijkt inhoudelijk niet genoeg af van deze opleidingen om een wijziging van de RIO-indeling te rechtvaardigen.

Tot slot verwijst de aanvrager naar een analyse van gegevens uit het CBS⁴ waaruit blijkt dat 54% van de alumni van de opleiding terechtkomt in technische beroepen (cohorten 2013-2021). 90 van de 235 alumni met een baan in Nederland hebben werk in de SBI-categorie "Ingenieurs en overig technisch ontwerp en advies". In totaal kozen 128 alumni voor een technisch beroep.

De commissie merkt op dat uit het beroepsprofiel blijkt dat afgestudeerden als adviseurs binnen de publieke en private sector op het gebied van ruimtelijke ordening terechtkomen en dat slechts circa de helft een technische functie heeft. Deze argumentatie rechtvaardigt daarom niet een wijziging van de RIO-indeling.

De commissie constateert dat de aanvrager niet heeft aangetoond dat de wo bachelor Spatial Planning and Design in het beoogde RIO-onderdeel past. Gelet op inhoud van de opleiding stelt de commissie vast dat de huidige indeling in het RIO-onderdeel 'Gedrag en maatschappij' correct is.

4. Onderbouwing wijziging bekostigingsniveau

De aanvrager verzoekt om het bekostigingsniveau aan te passen van laag naar hoog. De aanvrager stelt dat de ontwikkeling naar een technische opleiding, de studentenaantallen en de stafcapaciteit voor uitdagingen zorgen voor het onderwijs van de onderhavige opleiding. De aanvrager geeft daarbij de volgende knelpunten aan:

- De opleiding vergt intensief kleinschalig onderwijs, met name vanwege de grondige training in ontwerpen, techniek en geografisch begrip.
- Het contact met opdrachtgevers en interactie met de praktijk staat onder druk vanwege een gebrek aan middelen.
- Het vinden van academisch opgeleid en gepromoveerd personeel dat ook technisch en ontwerpend geschoold is, is moeilijk.
- De balans tussen onderzoek en onderwijs staat onder druk vanwege de zwaardere inzet op onderwijs.

De Sectorplancommissie Bèta en Techniek onderstreept dat er sprake is van intensief onderwijs.

De commissie concludeert dat de ontwikkeling naar intensief onderwijs, de knelpunten bij het vinden van personeel en de balans tussen onderzoek en onderwijs spelen binnen het hele hoger onderwijs.

⁴ Bijlage 3 van het dossier.

Deze ontwikkelingen vormen niet zonder meer grond voor een wijziging van het bekostigingsniveau van de opleiding.

De commissie constateert dat de aanvrager niet heeft aangetoond dat de omstandigheden waarin de onderhavige opleiding wordt aangeboden zodanig veranderd zijn dat een wijziging van het bekostigingsniveau gerechtvaardigd is.

5. Zienswijzen

De aanvrager heeft de voorgenomen wijziging van de RIO-indeling en de wijziging in het bekostigingsniveau niet aangekondigd. Hoewel dit niet vereist is, moedigt de commissie instellingen aan dit alsnog te doen om onderlinge afstemming te bevorderen.

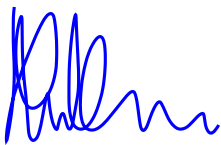
De aanvrager geeft aan dat in de periode voorafgaand aan de aanvraag voor de onderhavige opleiding zowel intern is afgestemd als met de disciplinegroep Sociale Geografie en Planologie.

Vanaf 3 februari 2025 is op de website van de commissie kennisgegeven van het voornemen van de Rijksuniversiteit Groningen om de wo bachelor Spatial Planning and Design te verplaatsen naar het RIO-onderdeel Techniek en het bekostigingsniveau naar hoog te wijzigen. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs en andere belanghebbenden de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Conclusie

Gelet op het voorgaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om *negatief* te besluiten op het voorliggende verzoek om de wo bachelor Spatial Planning and Design te verplaatsen naar het RIO-onderdeel 'Techniek' en het bekostigingsniveau naar 'hoog' te wijzigen.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage 1: tabel RIO-indelingen en bekostigingshoogte verwant aanbod (Bron: DUO)

Opleiding	Instelling	RIO-onderdeel	Bekostigingsniveau
B Spatial Planning and Design (56194)	Rijksuniversiteit Groningen (21PC), Groningen	Gedrag en maatschappij	Laag
B Sociale Geografie en Planologie (56838)	Universiteit Utrecht (21PD), Utrecht	Gedrag en maatschappij	Laag
	Universiteit van Amsterdam (21PK), Amsterdam	Gedrag en maatschappij	Laag
B Geografie, Planologie en Milieu (56947)	Radboud Universiteit Nijmegen (21PM), Nijmegen	Gedrag en maatschappij	Laag
B Bouwkunde (56951)	Technische Universiteit Delft (21PF), Delft	Techniek	Hoog
	Technische Universiteit Eindhoven (21PG), Eindhoven	Techniek	Hoog
B Landschapsarchitectuur en ruimtelijke planning (56848)	Wageningen University (21PI), Wageningen	Landbouw en natuurlijke omgeving	Hoog